

Olje- og energidepartementet
Pb 8148 Dep, 0033 Oslo
Oversendt elektronisk

Oslo, 15.03.17

Svar på høring – Vinterpakken – regelverksforslag fra Europakommisjonen

1. Innledning: Norwea viser til Olje- og energidepartementets høring og takker for anledningen til å overbringe våre synspunkter. Den såkalte Vinterpakken vil ha potensielt svært store konsekvenser for norsk energibransje, og det er derfor positivt at departementet prioriterer arbeidet med pakken.

Våre innspill her er hovedsakelig anbefalinger til en overordnet norsk posisjon om pakken samt forslag til norsk oppfølging nasjonalt og *vis-à-vis* EUs institusjoner, snarere enn kommentarer til enkeltbestemmelser. Norwea anbefaler et sterkt myndighetsfokus på styringssystemet som koordinerende element i det videre arbeid med pakken.

2. Overordnet om norsk holdning til pakken: Hovedsakelig positive forslag i tråd med norske innspill: Vinterpakken består av en lang rekke komplekse forslag og initiativer fordelt på områdene fornybar energi; markedsdesign; energieffektivisering samt styringssystem for energiunionen. Pakkens kompleksitet er en utfordring, men felles for forslagene er at de stort sett er forventede konkretiseringer og tiltak som skal sikre at energiunionen blir en realitet.

Energiunionens overordnede formål er som kjent å sikre EU tilgang på *sikker; bærekraftig* energi til *konkurransedyktige* priser. Målsetningen om et europeisk energisystem med disse egenskapene harmonerer godt med hovedlinjene i norsk energipolitikk. Norwea vil derfor også anbefale at norske myndigheter er tydelige i sin generelle støtte til energiunionen og vinterpakken, og vurderer de mange enkeltforslagene utfra hvor effektivt de bidrar til energiunionens overordnede formål.

En slik tilnærming som tar høyde for forslagenes energipolitiske kontekst, vil også kunne bidra til en konstruktiv diskusjon med EU-siden på områder som potensielt er mer krevende for Norge, eksempelvis energieffektivisering.

EUs energi- og klimamål fra 2014 er sentrale både i energiunionen og i vinterpakken. En av styringssystemets fremste oppgaver er å bidra til rapportering og måloppnåelse for disse. Et eget fornybardirektiv skal bidra til at fornybarmålet om 27 % fornybar energi på EU-nivå nås. Energieffektiviseringsmålet er foreslått gjort bindende og skjerpet til 30 %. Det pågår også en debatt om å øke fornybarmålet.

I den norske debatten om EUs 2030-målsetningene hersker en delvis velbegrunnet bekymring for at tilnærmingen med flere mål og virkemidler kan gi opphav til samfunnsøkonomisk suboptimale løsninger og kostbare nasjonale tiltak der europeiske markeds løsninger hadde vært å foretrekke. Norske myndigheters innspill til utformingen av energiunionen og EUs klima- og energipolitikk har derfor konsekvent fokusert på behovet for *mer marked; mer infrastruktur og mer samarbeid*.

Norwea vil understreke at mye av dette er reflektert i vinterpakken, og følgelig bør støttes av norske myndigheter. Blant flere mulige eksempler kan nevnes: Mer markedsbaserte betingelser for ny fornybar energi (nettilgang; balanseansvar mv.) på markedsdesignsiden; klare innstramninger i

adgangen til teknologispesifikk støtte for modne teknologier i fornybardirektivet; rapportering på bl.a. infrastrukturambisjoner og markedskobling samt formelle arenaer for samarbeid i styringssystemet osv.

Styringssystemet er det koordinerende elementet i vinterpakken som skal bidra til at energiunionen blir en realitet. Det utgjør derfor et naturlig utgangspunkt også for å strukturere norske myndigheters arbeid med vinterpakken. Etter Norweas syn er et robust styringssystem langs linjene Europakommisjonen har foreslått i tråd med norske anbefalinger og interesser så langt.

Spesifikt bør Norge støtte opp om formaliserte arenaer for samarbeid der planene koordineres og med konsulteres med medlemsland. Rapporterings- og evalueringsmekanismene med anbefalinger fra Europakommisjonen er et annet positivt element som kan bidra til måloppnåelse samtidig som dette skjer på en så markedsbasert måte som mulig. Det vil ikke være unaturlig om en norsk posisjon på vinterpakken tok utgangspunkt i krav til innhold i planer og basis for kommisjonsanbefalinger.

3. Praktisk betydning for Norge: Behov for en effektiv EØS-prosess og norsk deltagelse i styringssystemet: Mye peker i retning av at store deler av vinterpakken vil måtte gjennomføres i norsk rett; herunder det nye fornybardirektivet samt forordningen om styringssystemet. Flere av forslagene i pakken er fra Europakommisjonens side allerede vurdert som EØS-relevante og de har en sterk kobling til indre marked. Presumpsjon som følge av at Norge har gjennomført det gjeldende fornybardirektivet er et moment som peker i samme retning. Videre er Norge allerede omfattet av rettsakter med plankrav som nå skal «strømlinjeformes» av det nye styringssystemet; og Norges forhandlinger om en felles klimaløsning med EU under Parisavtalen vil bringe norsk rapportering enda nærmere EUs rapportering.

Det er altså sannsynlig at Norge på et tidspunkt må utarbeide en helhetlig klima- og energiplan på like linje med EU-landene. Det er også sannsynlig at det som følge av fornybardirektivet og andre rettsakter vil komme eksplisitte eller implisitte føringer på hva en norsk plan kan og bør inneholde. Dette vil avhenge av den endelige utformingen av rammeverket.

Et hovedpoeng for Norwea er at det er *ønskelig* at Norge forbereder en slik plan og tar sikte på å utarbeide den parallelt med EU-landene i den grad det er mulig. Foruten hensynet til like rammevilkår for norsk fornybarbransje som tilsvarende bransjer i EU-land og homogenitet i EØS-området skyldes dette først og fremst behovet for *medvirkning* og *synliggjøring* av norske ressurser slik at norsk fornybarbransje får full markedstilgang. En situasjon der EU-landene planlegger energipolitikken for 2030 uten at Norge har full adgang til prosessen må unngås. Ved å delta i planprosessene kan Norge både synliggjøre vårt mulige bidrag; samt ivareta norske interesser.

Dette stiller imidlertid særlige krav til den norske tidslinjen. Forslaget til styringssystem legger opp til en ambisiøs prosess der bl.a. utkast til planer er på plass i 2018 mens endelige planer fastsettes i 2019. Europakommisjonen har derfor tatt til orde for et løp der landene bistår i å utarbeide planer parallelt med at vinterpakken vedtas i sin endelige form, et løp som p.t. kan strekke seg til 2018. Dette er en krevende situasjon ikke minst fordi det parallelt pågår en debatt om energieffektiviseringsmålet og fornybarmålets omfang, og det er grunn til å tro at det vil oppstå avvik og forsinkelser. Like fullt er det en reell risiko for at Norges tilgang til disse prosessene begrenses, og at en norsk plan forsinkes vesentlig.

For å sikre en effektiv EØS-prosess og utarbeidelse av en norsk plan bør etter Norweas syn flere tiltak vurderes herunder:

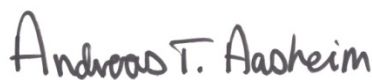
- I størst mulig grad forberede EØS-relevansvurderinger parallelt med vedtaksprosessen i EUs institusjoner.
- Søke deltagelse i ekspertgrupper og andre arenaer Europakommisjonen setter opp for å lette planprosessene.
- Tidlig vurdere og klargjøre EFTAs overvåkningsorgan ESAs mulige rolle i styringssystemet, eksempelvis mandat til å motta planutkast; planer og fremdriftsplaner samt utstedte anbefalinger til ytterligere tiltak mv.
- Tidlig signalisere et ønske til EU-siden om full deltagelse i styringssystemet, ikke ulikt den kontakten man opprinnelig tok om samarbeid med EU innenfor non-ETS-sektoren.
- For målsetninger det skal rapporteres på i styringssystemet; avklare hvorvidt norske bidrag kommer *i tillegg til*; eller inngår i EUs målsetninger, og gå i uformell dialog med EUs institusjoner om dette.

Proessen mot deltagelse i styringssystemet og utarbeidelse av en norsk plan bør også forankres nasjonalt, noe som forøvrig er i tråd med forordningens krav til involvering. EUs institusjoner har understreket at systemet skal være fleksibelt, dvs. legge opp til at landenes bidrag er tilpasset nasjonale preferanser og forutsetninger. Norwea mener derfor regjeringen bør ta initiativ til en bred politisk debatt om hva et norsk bidrag til EUs energiunion kan bestå i. En slik debatt bør ta utgangspunkt i å identifisere Norges forutsetninger og konkurransefortrinn på energi- og klimaområdet.

Vi viser for øvrig til møter og øvrige innspill fra vår side, og ser frem til videre dialog om saken.



Øistein Schmidt Galaaen
Direktør
Norwea



Andreas Thon Aasheim
Spesialrådgiver
Norwea